



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз ОК 35/2019
19.12.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Радмиле Драгичевић-Дичић, Радослава Петровића и Соње Павловић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Милоја Ћурчић и др, због кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног Милоја Ћурчића, адвоката Слободана Божића и браниоца окривљеног Душка Овуке, адвоката Здравка Петровића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К-По₁.145/17 од 21.12.2018. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 11/19 од 21.06.2019. године, у седници већа одржаној дана 19.12.2019. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Милоја Ћурчића, адвоката Слободана Божића поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К-По₁.145/17 од 21.12.2018. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 11/19 од 21.06.2019. године у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Милоја Ћурчића, адвоката Слободана Божића одбацује као недозвољен.

II ОДБАЦУЈЕ СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Душка Овуке, адвоката Здравка Петровића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К-По₁.145/17 од 21.12.2018. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 11/19 од 21.06.2019. године, као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К-По₁.145/17 од 21.12.2018. године, у ставу првом изреке, окривљени Милоје Ћурчић оглашен је кривим због извршења кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 1 године у коју му је урачунато и време проведено у притвору од 16.09.2014. године

до 17.10.2014. године, а окривљени Душко Овука, оглашен је кривим због извршења кривичног дела превара из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ. и изречена му је условна осуда и то тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 10 месеци и истовремено одређено да се иста неће извршити уколико окривљени у року од 2 године не учини ново кривично дело. У ставу првом изреке првостепене пресуде одлучено је и о трошковима кривичног поступка у односу на окривљеног Милоја Ђурчића и окривљеног Душка Овуке, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

У ставу четири изреке наведене пресуде Министарство рада и социјалне политике, Сектор за борачку и инвалидску заштиту Републике Србије и Министарство одбране Републике Србије су упућени на парницу ради остваривања имовинскоправног захтева.

Пресудом Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 11/19 од 21.06.2019. године, поред осталих одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног Милоја Ђурчића, адвоката Слободана Божића и пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К-По1.145/17 од 21.12.2018. године потврђена у односу на окривљеног Милоја Ђурчића. Усвајањем жалбе ТОК преиначена је пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К-По1.145/17 од 21.12.2018. године у делу одлуке о кривичној санкцији у односу на окривљеног Душка Овуку и то тако што је Апелациони суд у Београду, окривљеног Душка Овуку због извршења кривичног дела за које је оглашен кривим првостепеном пресудом осудио на казну затвора у трајању од 10 месеци, а жалбу браниоца окривљеног Душка Овуке, адвоката Драгана Мраковића одбио као неосновану и у непреиначеном, осуђујућем делу првостепену пресуду потврдио.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели:

- бранилац окривљеног Милоја Ђурчића, адвокат Слободан Божовић у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости и донесе одлуку у складу са одредбама члана 492. ЗКП;

- бранилац окривљеног Душка Овуке, адвокат Здравко Петровић у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП у вези члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи пресуду Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 11/19 од 21.06.2019. године тако што ће окривљеног Душка Овуку ослободити оптужбе за наведено кривично дело за које је оглашен кривим правноснажним пресудама.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је по оцени навода изнетих у захтевима, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Милоја Ћурчића, адвоката Слободана Божића у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП је неоснован, док је у преосталом делу наведени захтев недозвољен, а захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Душка Овуке, адвоката Здравка Петровића, у целисти је недозвољен.

Бранилац окривљеног Милоја Ћурчића, адвокат Слободан Божић у захтеву за заштиту законитости иако не неумерише, указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, наводима да је квалификација кривичног дела у конкретном случају немогућа, јер сама за себе по конструкцији и радњи не представља кривично дело, те је небитно што се у изреци пресуде „вешто убацује“ наводно подстрекавање окривљеног Горана Мојовића у односу на окривљеног Миливоја Ћурчића, када је у потпуности доказано да је Мојовић ослобођен и да нема кривичног дела у односу на њега. Даље се наводи да је Мојовић оптужним актом одговарао за превару у подстрекавању, да је исти ослобођен, његовог дела нема и није утврђено да је он подстрекао окривљеног Милоја Ћурчића, а у изреци пресуде и даље стоји подстрекавање Мојовића, али сада само за осуђеног Ћурчића, обзиром да нема посебног дела за окривљеног Мојовића.

По ставу Врховног касационог суда, напред наведени наводи захтева за заштиту законитости су неосновани, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 208. став 1. КЗ прописано је да ко у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист, доведе кога лажним приказивањем или прикривањем чињеница у заблуду или га одржава у заблуди и тиме га наведе да овај на штету своје или туђе имовине нешто учини или не учини казниће се, а одредбом члана 208. став 4. КЗ прописан је квалификован облик - прибављање имовинска корист или наношење штета у износу који прелази 1.500.000,00 динара.

Из чињеничног описа радње извршења дела датог у ставу првом изреке првостепене пресуде, у односу на окривљеног Милоја Ћурчића, произлазе сви битни елементи кривичног дела преваре из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ, обзиром да је окривљени, а кога је са умишљајем подстрекао окривљени Горан Мојовић да лажним приказивањем чињеница да испуњава услове за добијање стана доведе у заблуду надлежне органе Министарства одбране, да са њим закључе уговор о откупу стана иако су знали да окривљени Ћурчић поседује непокретност на територији Републике Србије, где је окривљени Мојовић постигао договор са окривљеним Ћурчићем да уз накнаду од најмање 10% од вредности стана и уз коришћење писане изјаве да не поседује непокретности на територији РС омогући окривљеном Ћурчићу да закључи уговор о откупу стана, а што је и учињено, те је надлежни орган Министарства одбране поступајући у заблуди, са окривљеним Ћурчићем закључио уговор о откупу стана, на који начин је окривљени за себе прибавио противправну имовинску корист преко 1.500.000,00 динара, а окривљени Мојовић противправну имовинску корист у износу од 10% од вредности стана, при чему је окривљени Ћурчић био урачунљив, свестан свог дела, хтео његово извршење и знао да је дело забрањено. Из оваквог чињеничног описа радњи окривљеног Милоја Ћурчића произилазе

сви, како објективни елементи кривичног дела превара - окривљени Милоје Ђурчић је лажним приказивањем чињеница да испуњава услове за добијање стана довео у заблуду надлежне органе Министарства одбране да са њим закључе уговор о откупу стана, тако и субјективни елементи наведеног кривичног дела – окривљени је био урачунљив, свестан свог дела и хтео његово извршење, при чему је знао да је његово дело забрањено, а како је окривљени за себе прибавио противправну имовинску корист, која прелази износ од 1.500.000,00 динара, то се у радњама окривљеног Милоје Ђурчић стичу сва законска обележја кривичног дела из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ за које је управо и оглашен кривим.

При томе, по ставу Врховног касационог суда неосновани су наводи браниоца окривљеног у којем указује да се у изреци пресуде „вешто убацује наводно подстрекавање Мојовића“ у односу на осуђеног Ђурчића када је у поступку доказано да је „Мојовић ослобођен и да нема кривичног дела према њему“, а ово из следећих разлога:

Подстрекавање спада у облике саучесништва којим се са умишљајем наводи друго лице да изврши кривично дело. Одредбама члана 36. КЗ прописана су посебна правила о границама одговорности и кажњивости саучесника, сходно којима саучесници одговарају у границама свог умишљаја.

Имајући у виду напред наведено, у конкретном случају, да је окривљени Милоје Ђурчић, потупно самосталним радњама, лажним приказивањем чињеница да испуњава услове за добијање стана довео је у заблуду надлежне органе Министарства одбране да са њим закључе уговор о откупу стана чиме је прибавио противправну имовинску корист преко 1.500.000,00 динара при чему је окривљени Ђурчић био урачунљив, свестан свог дела, хтео његово извршење и знао да је дело забрањено, то је погрешан став браниоца у поднетом захтеву за заштиту законитости да је кривична одговорност окривљеног Милоја Ђурчића у директној и узајамној вези са кривицом окривљеног Горана Мојовића, као подстрекача, односно да та чињеница искључује кривичну одговорност окривљеног.

Такође, нетачни су наводи захтева за заштиту законитости којима се указује да је окривљени Мојовић као подстрекач ослобођен оптужбе, обзиром да је из правноснажних пресуда које се побијају овим захтевом за заштиту законитости утврђено да је у односу на окривљеног Горана Мојовића оптужба одбијена, на основу члана 422 тачка 2 ЗКП, јер је окривљени Горан Мојовић већ правноснажно осуђен за исто кривично дело (правноснажене пресуде које се захтевом за заштиту законитости побијају донете су након првобитног укидања првостепене пресуде у конкретном кривичном поступку).

Из напред наведених разлога, неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Милоја Ђурчића указује да је доношењем правноснажних пресуда учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Бранилац окривљеног Милоја Ђурчића у захтеву за заштиту законитости указује и да је у току целог поступка окривљени тврдио да је спорна некретнина-стан у Чачку, само формално његово власништво, а да је фактички у власништву

родитеља његове супруге, и с тим у вези цени исказе сведока АА, ББ и ВВ, а из чије оцене износи своје чињеничне закључке другачије од оних утврђених првостепеном и потврђени другостепеном пресудом. Такође, износи своју анализу потврде Управе прихода Општине Чачак везано за постојање некретнине на имену окривљеног, односно у његовом власништву. У захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног Милоја Ћурчића оспорава и висину противправне имовинске користи коју је окривљени Милоје Ћурчић прибавио и полемише и са начином утврђивања вредности спорног стана, те исто доводи у вези са обрачуном откупне и уговорене цене стана из чега извлачи закључак да је вредност евентуалне штете или користи далеко испод 1.500.000,00 динара. Поред изнетог, полемише са постојањем, односно непостојањем намере окривљеног да изврши кривично дело које му је стављено на терет, али исто образлаже наводима да у понашању окривљеног нема намере већ да је резултат његовог понашања и деловања незнање и неукост, а што се не може подвести под нехат или евентуални умишљај. Такође, бранилац окривљеног Милоја Ћурчића наводи да није тачно да су писана изјава окривљеног Милоја Ћурчића и потврда пореске управе фалсификоване.

На напред наведени начин, по ставу Врховног касационог суда, бранилац окривљеног Милоја Ћурчића оспорава погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање.

Поред погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, бранилац окривљеног указује и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП наводима да у конструкцији кривичног дела недостаје статус оштећеног, обзиром да је у изреци пресуде то опредељено као државни орган. Такође, на неразумљивост изреке и наведену повреду ЗКП указује и наводима да у изреци недостаје поуздано време извршења кривичног дела, да се не зна када је закључен уговор о откупу стана, као и да недостаје број уговора о откупу стана, да у изреци пресуде недостаје датум писања изјаве оштећеног да нема одговарајући стан и др.

Бранилац окривљеног Милоја Ћурчића у захтеву за заштиту законитости наводи и да другостепени суд у својој одлуци не одговара ни на један жалбени разлог, иако је то дужан да уради, чиме указује на повреду закона из члана 460. ЗКП.

Како одредбом члана 485. став 4. ЗКП који и прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац сходно правима које у поступку има у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП могу поднети захтев за заштиту законитости против правносажне пресуде или поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, члана 460. ЗКП, као и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажним пресудама, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног Милоја Ћурчића у напред наведеном делу одбацио као недозвољен.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је и бранилац окривљеног Душка Овуке, адвокат Здравко Петровић због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

По ставу браниоца окривљеног Душка Овуке одлуком је повређен закон из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, јер је изрека пресуде противречна сама себи и разлосима пресуде у вези околности око пребивалишта окривљеног, као битне чињенице за постојање кривичног дела.

Међутим, битна одредба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП не представља законом дозвољен разлог због којег окривљени, па ни његов бранилац могу поднети овај ванредни правни лек-захтев за заштиту законитости, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, због чега је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Душка Овуке у целости оценио као недозвољен.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП у одбијајућем делу, те на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у делу у којем су захтеви одбачени као недозвољени, донета је одлука као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић,с.р.

Председник већа-судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић